

beantwoording schriftelijke vragen

Fractie van PvdA, PvdD, GroenLinks, Leefbaar Gouda, Gouda
Vitaal, ChristenUnie, CDA, D66, GBG, VVD, SGP.

Bezoekadres
Huis van de Stad, Burgemeester Jamesplein 1

Postadres
Postbus 1086, 2800 BB Gouda

afdeling
RBA team Omgeving

uw kenmerk
-

gouda
10 december 2024

contactpersoon
P. Gerritsma

dossiernummer
8883

onderwerp
Beantwoording schriftelijke vragen Benzeen emissie Cargill

Geachte fracties,

Op 3, 4 en 6 november 2024 heeft u schriftelijke vragen gesteld over het onderwerp: Benzeen emissie Cargill.

Naar aanleiding van de berichtgeving in de media dat de benzeen-uitstoot van Cargill zou zijn toegenomen is een groot aantal raadvragen gesteld. Gezien de overlap van de vragen is ervoor gekozen om een uitgebreide toelichting op de situatie te geven. Met deze toelichting is op alle vragen antwoord gegeven.

Actuele situatie

De gemeente heeft de berichtgeving rondom de benzeen uitstoot actief gevolgd en direct contact gezocht met zowel DCMR, Provincie ZH (bevoegd gezag), GGD en Cargill. Aan Cargill en DCMR zijn vragen gesteld om meer inzicht te krijgen in de ontstane situatie.

Omdat DCMR verantwoordelijk is voor de vergunningen en toezicht hebben zij, in overleg met hun opdrachtgever de provincie ZH, de communicatie vanuit de overheid op zich genomen. Dit heeft geresulteerd in een toelichting op de website van DCMR: <https://www.dcmr.nl/actueel/nieuws/de-situatie-bij-het-bedrijf-cargill-gouda-uitgelegd>

In dit bericht is aangegeven dat verwacht wordt dat de feitelijke emissie 'nihil' is.

In de verplichte wijze van rapporteren is aangegeven dat bij inzet van aardgas in een gasmotor uit gegaan moet worden van een vast percentage benzeen in de emissie. Dit omdat benzeen van nature in aardgas aanwezig kan zijn. De rapportage-resultaten staan daarmee los van de feitelijke emissie; het is een zgn. worst-case benadering die gebruikt wordt voor het monitoren van de luchtkwaliteit op landelijk niveau. Er is hiermee dan ook geen relatie tussen de metingen van stikstofdioxide en zwaveloxide en de benzeen emissie.

RIVM en DCMR bevestigen dat het rekenmodel voor hoeveelheid benzeen te hoge resultaten levert. Hierdoor is de gerapporteerde benzeen-emissie als gevolg van het inzetten van aardgas naar alle waarschijnlijkheid hoger dan de feitelijke emissie.

Om uitsluitel te geven over de daadwerkelijke emissie heeft DCMR met Cargill afgesproken dat Cargill metingen laat uitvoeren. De wijze van meten zal voldoen aan de reguliere voorwaarden die aan metingen worden gesteld en de gemeente is hier niet bij betrokken. De metingen worden medio december uitgevoerd, de rapportage wordt eind januari verwacht. De resultaten van de metingen zullen met de raad worden gedeeld.

De jaarlijkse rapportage van Cargill betreft aantal kg/jaar en geeft geen inzicht in de concentratie (ug/m³). Het is daarom, zonder meetresultaten, niet mogelijk om het effect van Cargill op de lokale luchtkwaliteit te bepalen. Met de GGD is afgesproken dat zij advies geven op basis van de resultaten van de metingen. Er wordt geen acuut gevaar voor de gezondheid op basis van de gerapporteerde emissie van benzeen verwacht.

Er zijn geen klachten bekend van inwoners over de gevolgen van de emissie van benzeen; wel hebben we berichten ontvangen dat inwoners zich zorgen maken en dat wordt opgeroepen tot transparantie.

Voordat het college een mening vormt over de emissie van benzeen door Cargill en het functioneren van DCMR hierin worden eerst de feiten op basis van metingen afgewacht.

Dit neemt niet weg dat we als gemeente, mede naar aanleiding van de gestelde vragen, de gesprekken met zowel DCMR als Cargill zullen intensiveren om goed geïnformeerd te blijven en de (gezondheids)belangen van de Goudse inwoners te beschermen.

Eind november heeft er al een overleg plaatsgevonden tussen de gemeente en Cargill waarbij de benzeen-emissie is besproken. In dit gesprek is een beroep gedaan op Cargill om transparant te zijn en de omwonenden ook op dit dossier pro-actief van informatie te voorzien.

Naar aanleiding van deze situatie en de raadsvragen is breder gekeken dan de gerapporteerde emissie van benzeen. De gerapporteerde emissies naar de lucht tussen 2019 en 2022 zijn vergeleken. Hierbij is geconstateerd dat er geen andere stoffen significant zijn toegenomen. De emissie van fijnstof is significant afgenomen.

Juridische situatie

De provincie Zuid Holland is bevoegd gezag voor Cargill en de taken met betrekking tot vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn ondergebracht bij DCMR. De gemeente heeft een adviesrol bij de vergunningen en deze wordt ingevuld door de ODMH voor wat betreft de milieu-aspecten.

DCMR houdt de vergunningen actueel (zie onder 'vergunningen'). Het is voor Gouda juridisch niet mogelijk om aanvullende of strengere voorschriften op te leggen aangezien we geen bevoegd gezag zijn. In onze rol als adviseur kunnen we, tijdens het proces van vergunningverlening, een mede-overheid verzoeken meer aandacht aan een bepaald aspect te geven. Bij de voorgaande vergunningprocedures voor Cargill was hier geen aanleiding voor.

Vergunningen

Cargill beschikt over de benodigde vergunningen en DCMR heeft deze actueel gehouden.

In december 2020 is een vergunning verleend die de minimalisatieverplichting voor Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) regelt. Conform het landelijke beleid hebben bedrijven 5 jaar de tijd gekregen voor het inventariseren van de emissies van ZZS en moet deze iedere 5 jaar worden geactualiseerd.

In maart 2022 is de vergunning, op initiatief van de DCMR (ambtshalve) gewijzigd om invulling te geven aan de nieuwe regels met betrekking tot de best beschikbare technieken. Concreet betekent dit dat de emissies naar de lucht voor de relevante puntbronnen gemeten moet worden.

Specifiek voor de gasmotor (de bron voor de benzeen rapportage) geldt dat deze onder de werking van het Besluit activiteiten leefomgeving valt en er daarmee algemene regels gelden. De emissies van de gasmotor zijn daarom niet beschreven in de vergunning. De algemene regels volstaan en zijn te vinden in het Besluit activiteiten leefomgeving. In paragraaf 4.126 staan de regels voor deze gasmotor en in artikel 4.1307 de emissiegrenswaarden voor dergelijke gasmotoren. Hier wordt door Cargill aan voldaan.

Het uitvoeren van metingen is geen verplichting onder de algemene regels en DCMR stelt zich op het standpunt dat Cargill voldoet aan de eisen en er daarom geen reden is om hiervan af te wijken.

De maximale emissie van benzeen, op basis van de landelijke regelgeving, is 0,05 mg/Nm³. DCMR geeft aan dat de verwachte emissie van Cargill onder deze concentratie ligt.

Toezicht en handhaving

De provincie is bevoegd gezag en heeft het toezicht en handhaving aan DCMR gemandateerd.

De gemeente en/of de ODMH is, om juridische redenen, niet betrokken bij het toezicht en handhaving en kan daarom niet actief toezicht houden op de uitstoot van benzeen.

Metingen

Emissiemetingen op basis van de vergunning worden altijd door de bedrijven zelf georganiseerd (en betaald). Deze metingen worden uitgevoerd door hiervoor geaccrediteerde bedrijven. De omgevingsdiensten beschikken niet over voldoende expertise en gespecialiseerde meetapparatuur om de metingen zelf uit te voeren.

Om de betrouwbaarheid van de metingen te waarborgen gelden de volgende voorwaarden:

- vooraf moeten de meetplannen worden ingediend en goedgekeurd door DCMR
- voorafgaand aan de metingen moet de planning worden doorgegeven aan DCMR.
- op basis hiervan kan DCMR besluiten al dan niet bij de meting aanwezig te zijn
- tijdens de meting moet het meetbedrijf controleren of er sprake is van een representatieve bedrijfssituatie
- het meetrapport met de werkwijze en meetresultaten wordt getoetst door DCMR en pas goed gekeurd als aan de voorwaarden is voldaan

Bij metingen is er altijd sprake van beperkingen en meetonzekerheden. In het meetrapport wordt, conform de wettelijke regels, een correctie voor de meetonzekerheid toegepast.

In uitzonderlijke situaties kan het bevoegd gezag besluiten dat er handhavingsmetingen worden uitgevoerd. In dat geval is het bevoegd gezag de opdrachtgever. Gezien de situatie bij Cargill is hiervoor geen aanleiding.

Er is voor de gemeente geen reden tot zorg over deze werkwijze en afweging.

Het plaatsen van monitoringsstations of zelf luchtmetingen uitvoeren gericht op benzeen is technisch mogelijk. Deze zullen echter geen betrouwbare informatie geven over de emissie vanuit Cargill; daarvoor moet aan de bron worden gemeten. Dit wordt dan ook niet overwogen.

Relatie met Schone Lucht Akkoord (SLA)

In het Schone Lucht Akkoord, dat door gemeente Gouda en Provincie ZH is ondertekend, kent een aparte pijler voor emissies vanuit de industrie.

De deelnemers van het SLA zorgen ervoor dat de vergunningen van bedrijven aansluiten bij de laagste emissie die volgt uit de Europese richtlijnen waar de best bestaande technieken zijn beschreven. (BREF).

Door DCMR is hier in 2022 invulling aan gegeven door de milieuvergunning ambtshalve te wijzigen. De wijziging betreft de implementatie van de herziene conclusies over de beste beschikbare technieken met betrekking tot de BBT-conclusies van de BREF voor de productie van grote hoeveelheden organisch-chemische producten 2017 (BREF LVOC (2017)), BBT-conclusies van de BREF Afgas- en afvalwaterbehandeling 2016 (BREF CWW (2016)) en het Nederlandse informatiedocument PGS 15: 2016 versie 1.0 (september 2016). Deze ambtshalve wijziging bevat zowel grenswaarden als een verplichting tot monitoren en meten van de relevante emissies.

De NOx-emissies uit de gasmotor zijn al erg laag, omdat er een katalysator achter de gasmotor is geplaatst. Omdat de installatie zeer ruim aan de eisen voldoet, wordt ook voldaan aan de toepassing van de best beschikbare techniek.

Benzeen is een zgn. Zeer Zorgwekkende Stof (ZZS) en voor alle ZZS-en geldt een minimalisatieverplichting voor zowel emissie naar de lucht als naar het water. Bij voorkeur via het vermijden van de ZZS (bronaanpak) en als dat niet kan dan via nazuivering.

Voor de invulling van de minimalisatieverplichting is landelijk beleid geformuleerd. Voor benzeen geldt dat bij een emissie naar de lucht kleiner dan 1,25 kg/jaar de verplichting niet geldt. Is de emissie boven deze drempelwaarde dan moeten maatregelen getroffen worden mits die kosteneffectief zijn. De kosteneffectiviteit wordt bepaald op basis van <https://iplo.nl/thema/zeer-zorgwekkende-stoffen-zzs/zzs-lucht/kosteneffectiviteit-zzs-luchtemissies/>.

Als gemeente is het niet mogelijk om hiervan af te wijken.

Communicatie

De communicatie heeft vooral plaatsgevonden via de media en door DCMR. Bij Cargill is er op aangedrongen dat ze zelf communiceren over de benzeen-emissie.

Gezien de berichtgeving van de DCMR dat er geen feitelijke benzeenemissie wordt verwacht was er geen aanleiding voor de gemeente, om vooruitlopend op metingen, met de direct omwonenden in gesprek te gaan. Uiteraard zal met de omwonenden worden gecommuniceerd als de meetresultaten aanleiding geven tot zorgen over de gezondheid. Dit zal gedaan worden in onderlinge afstemming met GGD en DCMR.

Situatie andere bedrijven in Gouda

Binnen Gouda is er, naast Cargill, een drietal bedrijven die ook een jaarlijkse rapportage van de emissies opstellen. Hiervan zijn de emissies naar de lucht beoordeeld en in alle drie de gevallen is er geen sprake van een toename van de uitstoot van schadelijke stoffen naar de lucht.

Vervolg

Op basis van de resultaten van de metingen zal, in overleg met DCMR en GGD, het vervolg worden bepaald. Als de meetresultaten daar aanleiding toe geven zal, in overleg met de GGD, onderzoek gedaan worden naar de gezondheidseffecten.

Als gemeente zullen we hierbij nauw betrokken blijven en ons laten adviseren door de experts van de ODMH. Mochten de resultaten van de metingen hier aanleiding voor geven dan zal de gemeente zich uiteraard opstellen als beschermer van de luchtkwaliteit in Gouda en de beschikbare middelen hiervoor inzetten.

Naar aanleiding van deze situatie is met DCMR afgesproken om de onderlinge contacten beter te structureren (bestuurlijk en ambtelijk) om de ontwikkelingen bij Cargill op te volgen..De resultaten van de ZZS-inventarisatie die in 2025 moet worden aangeleverd zal in ieder geval aan de orde komen.

Wij vertrouwen erop u met deze antwoorden voldoende te hebben geïnformeerd.

Burgemeester en wethouders van Gouda,
de secretaris, de burgemeester,

drs R.C. Bakker

mr drs P. Verhoeve

Geschatte ambtelijke capaciteit: 32 uur.